

**การเรียนรู้ภาษาไทย โดยใช้กลุ่มอภิปรายประกอบการจัดกิจกรรมตามรูปแบบ BBL
เพื่อส่งเสริมการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ การคิดแก้ปัญหาและความเชื่อมั่นในตนเอง
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2**

Thai learning by group discussions with BBL activity to promote critical reading
problems solving and self-confidence of Muttayomsueksa 2 Students.

ณัฐราพร คำญา¹

วิมลรัตน์ สุนทรโรจน์²

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ภาษาไทย โดยใช้กลุ่มอภิปรายประกอบการจัดกิจกรรมตามรูปแบบ BBL เพื่อส่งเสริมการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ การคิดแก้ปัญหาและความเชื่อมั่นในตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ตามเกณฑ์ 70/70 เพื่อเปรียบเทียบความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ความสามารถด้านการคิดแก้ปัญหาและความเชื่อมั่นในตนเองของนักเรียนระหว่างคะแนนก่อนและหลังเรียน และเพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ การคิดแก้ปัญหาและความเชื่อมั่นในตนเองของนักเรียน กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/1 โรงเรียนพิศาลปัญญวิทยา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น จำนวน 45 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าประกอบไปด้วย แผนการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาไทย จำนวน 8 แผน แบบวัดความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ แบบวัดความสามารถการคิดแก้ปัญหาและแบบวัดความเชื่อมั่นในตนเอง สถิติที่นำมาใช้วิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบสมมติฐานโดยใช้ t-Test (Dependent Sample) และการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ผลการวิจัยพบว่า การเรียนรู้ภาษาไทย โดยใช้กลุ่มอภิปรายประกอบการจัดกิจกรรมตามรูปแบบ BBL เพื่อส่งเสริมการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ การคิดแก้ปัญหาและความเชื่อมั่นในตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 73.06/71.56 มีความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ความสามารถด้านการคิดแก้ปัญหาและความเชื่อมั่นในตนเองหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ การคิดแก้ปัญหาและความเชื่อมั่นในตนเองมีสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

คำสำคัญ การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ การคิดแก้ปัญหา ความเชื่อมั่นในตนเอง กลุ่มอภิปรายประกอบ
การจัดกิจกรรมตามรูปแบบ BBL

¹ นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

² รองศาสตราจารย์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

Abstract

The purposes of this research were 1) to study the development of lesson plans by using Group Discussion Method Composed Brain-based Learning to enhance critical reading, Problem Solving and Self – Confidence that meet the criteria of 70/70 2) to compare the critical reading ability, Problem Solving and Self – Confidence that meet the percent of 70 3) to study of Relationship the critical reading ability, Problem Solving and Self – Confidence. The sample consisted of 45 Mathayomsueksa 2 students in class 2/1 of Pisanpunawittaya School, Under Khon Kaen Provincial Administrative Organization. The sample is obtained by the Cluster Random Sampling technique. The instruments employed to collect data were 1) 8 Thai language lesson plans of Mathayomsueksa 2 by using Group Discussion Method Composed Brain-based Learning to enhance critical reading, Problem Solving and Self – Confidence 2) A measure of critical reading 3) A measure of Problem and A measure of Solving and Self – Confidence. The collected data were analyzed by percentage, means, standard deviation, effectiveness index, t-test of dependent-samples and Correlation Analysis . The findings were as follows 1) the development of lesson plans by using Group Discussion Method Composed Brain-based Learning to enhance critical reading, Problem Solving and Self – Confidence that meet the criteria were 73.06/71.56 that meets the criteria of 70/70. 2) The abilities of critical reading and solving problem were higher after testing and was statistically at the 0.05 3) The results of self-confidence are at high level in both of the average scores of each items and total. 4) The relationship was statistically at the .05

Keywords : Critical reading, Problems solving, Self-confidence, Group discussions with BBL activity,

บทนำ

ภาษาเป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งต่อการดำรงชีวิตของมนุษย์ เพราะภาษาเป็นทั้งมวลประสบการณ์และเครื่องมือในการติดต่อสื่อสารระหว่างมนุษย์ ถ้าขาดสื่อสำคัญนี้แล้วมนุษย์คงไม่สามารถรวมกันเป็นสังคมได้ ทั้งนี้เพราะว่ามนุษย์เป็นสัตว์สังคม ซึ่งหมายความว่า มนุษย์ไม่อาจที่จะอยู่อย่างโดดเดี่ยวตามลำพัง แต่จะต้องติดต่อไปมาหาสู่กัน ต้องอยู่ร่วมกันเป็นหมู่เหล่า ภาษาที่เราใช้นั้นก็จะเป็นเครื่องมือสื่อสารสำคัญที่ทำให้พวกเขาเข้าใจกันและสามารถรู้เรื่องกันได้ ด้วยเหตุนี้ ภาษาจึงเป็นเครื่องมือของสังคม สำหรับทักษะทางภาษาที่มนุษย์ชาติต่างๆ ใช้ติดต่อสื่อสารกันก็คือ ภาษาศิลปะหรือศิลปะทางภาษานั้นเอง อันได้แก่ การฟัง การดู การพูด การอ่าน และการเขียน มนุษย์อาศัยทักษะทั้ง 5 ที่กล่าวมานี้สร้างเสริมสติปัญญาและ

ความรู้สึกนึกคิด พัฒนาอาชีพและการพัฒนาบุคลิกภาพ รวมทั้งสิ่งอื่นๆ อีกมากให้กับตนเอง และสังคม ด้วยเหตุผลดังกล่าว ภาษาจึงมีบทบาทและความสำคัญสำหรับบุคคลทุกคนของชาติ (วิมลรัตน์ สุนทรโรจน์, 2554 : 1) ดังนั้นการจัดการเรียนการสอนจึงต้องพัฒนาผู้เรียนให้สามารถใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารและตอบสนองต่อการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

การอ่านเป็นทักษะทางภาษาที่สำคัญและจำเป็นมากในการดำรงชีวิตของมนุษย์ในชีวิตประจำวันต้องอาศัยการอ่านจึงจะสามารถเข้าใจและสื่อความหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพการอ่านหมายถึงการเข้าใจความหมายของคำ ประโยค ข้อความ และเรื่องที่อ่าน และเรื่องที่อ่านมีความสำคัญต่อประเทศชาติและต่อตนเอง เพราะความรู้ที่ได้จากการอ่านจะสามารถนำมาใช้ในการพัฒนาชาติและพัฒนาตนเองให้ก้าวหน้า ผู้ที่อ่านมากนอกจากจะได้รับความรู้อย่างกว้างขวางแล้ว ยังทำให้ผ่อนคลายความเครียด ซึ่งเป็นประโยชน์ที่ได้รับจากการอ่าน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2550 : 2 – 12) การอ่าน เป็นสิ่งที่จำเป็นต่อชีวิตต่อความเจริญในด้านต่างๆ ของมนุษย์มาก นอกจากจะทำให้ผู้อ่านเป็นผู้หูตากว้างแล้ว คนอ่านจะเป็นผู้ที่ทันต่อเหตุการณ์ความเคลื่อนไหวของโลกปัจจุบัน ส่งเสริมวิจารณ์ญาณและประสบการณ์ให้เพิ่มพูนขึ้น (จิรวุฒิ เพชรรัตน์, 2555 : 256) ไม่เพียงแต่การอ่านเรื่องให้เข้าใจ หากแต่ต้องมีทักษะในการอ่านอย่างมีวิจารณ์ญาณซึ่งทักษะการอ่านอย่างมีวิจารณ์ญาณสามารถช่วยพัฒนาคุณภาพชีวิตให้ดีขึ้น รู้จักวินิจฉัยปัญหาต่าง ๆ ได้อย่างถูกต้อง (สุรพันธ์ เปรมปรีดี, 2538 : 19)

สภาพการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนพิศาลปัญญวิทยา พบว่านักเรียนมีความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณ์ญาณต่ำ ดังจะเห็นได้จากรายงานผลการสอบระดับชาติ (O -NET) ปีการศึกษา 2556 ว่าคะแนนเฉลี่ยของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในรายวิชาภาษาไทยคิดเป็นร้อยละ 39.75 คะแนนเฉลี่ยระดับจังหวัดร้อยละ 42.9 คะแนนเฉลี่ยระดับสังกัดร้อยละ 42.44 และคะแนนเฉลี่ยระดับประเทศร้อยละ 44.25 ซึ่งอยู่ในระดับต่ำกว่าร้อยละ 50 (อบจ.ขอนแก่น, 2556 : 2) ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการฝึกฝนอย่างสม่ำเสมอ ขาดแรงจูงใจและแรงเสริมในการเรียน ประกอบกับเทคนิควิธีการสอนและสื่อการสอนของครูยังไม่เหมาะสม จึงทำให้นักเรียนเบื่อหน่ายต่อการเรียน นอกจากนี้ยังส่งผลไปยังวิชาอื่นทำให้ผลการเรียนในวิชาอื่นต่ำไปด้วย ซึ่งส่งผลกระทบต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและผลการทดสอบระดับชาติ จากปัญหาดังกล่าวผู้วิจัยได้ศึกษาวิธีสอนวิชาภาษาไทยที่มีประสิทธิภาพและเหมาะสมที่จะนำมาพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนซึ่งมีวิธีที่หลากหลาย แต่วิธีที่เหมาะสมมากที่สุดที่จะนำมาใช้คือ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กลุ่มอภิปรายประกอบการจัดกิจกรรมตามรูปแบบ BBL ที่ส่งผลให้ผู้เรียนประสบผลสำเร็จในการเรียน เพราะเป็นวิธีสอนที่มุ่งสร้างอารมณ์ให้พร้อมที่จะเรียนและฝึกปฏิบัติให้เกิดทักษะและความคิดสร้างสรรค์ สรุปเป็นองค์ความรู้อันเป็นแนวทางการแสวงหาความรู้ให้กับนักเรียนตามแบบที่นักเรียนต้องการอยากเรียน ตลอดจนการจัดสิ่งแวดล้อมและกระบวนการอื่นๆ ร่วมกับสื่อเพื่อการเรียนรู้ต่างๆ จะทำให้เด็กสนใจเข้าใจเรียนรู้และรับไว้ในความทรงจำระยะยาวทั้งยังสามารถนำสิ่งที่เรียนรู้มาใช้ประโยชน์ได้อย่างเหมาะสม เป็นการสร้างศักยภาพสูงสุดในการเรียนรู้ของมนุษย์

ทักษะการคิดแก้ปัญหา นั้น เป็นทักษะที่เกี่ยวข้องและมีประโยชน์ต่อการดำรงชีวิต ที่รุ่มรวยสับสน ผู้ที่มีทักษะการคิดแก้ปัญหาจึงมิใช่เป็นเพียงการรู้จักคิดและการรู้จักใช้สมอง หรือเป็นทักษะมุ่งพัฒนาสติปัญญา แค่เพียงอย่างเดียว แต่ยังเป็นทักษะที่สามารถพัฒนาเจตคติ วิธีคิด ค่านิยม ความรู้ ความเข้าใจสถานการณ์ต่าง ๆ ของสังคมได้ (สุกัญญา ศรีสืบสาย, 2551 : 14) การที่นักเรียนจะเป็นนักแก้ปัญหาที่ดีได้นั้น ต้องเป็นผู้ที่เรียนรู้ กระบวนการคิดแก้ปัญหาที่หลากหลาย หาโอกาสฝึกกระบวนการคิดแก้ปัญหาให้ได้มากที่สุด และเมื่อเป็นผู้ที่สามารถคิดแก้ปัญหาในเรื่องราวต่าง ๆ ได้ ก็จะทำให้เกิดความเชื่อมั่นในตนเองที่จะทำสิ่งใด ๆ เป็นการวางรากฐานของการพัฒนาชีวิตที่สมบูรณ์ เป็นความกล้าที่จะลงมือกระทำสิ่งต่าง ๆ ด้วยตนเอง กล้าคิด กล้าตัดสินใจ (วรรณ ขุนศรี, 2546 : 59)

ความเชื่อมั่นในตนเองเป็นคุณลักษณะที่สำคัญอย่างยิ่งที่จะช่วยให้เราสามารถทำสิ่งต่าง ๆ ประสบความสำเร็จ ช่วยให้เรามีความเป็นตัวของตัวเอง กล้าคิดกล้าแสดงออก ปรับตัวเข้ากับสถานการณ์ได้อย่างเหมาะสม ทำสิ่งต่าง ๆ ด้วยความมั่นใจ ยอมรับผลที่เกิดขึ้นด้วยความพอใจและภาคภูมิใจ สามารถเผชิญเหตุการณ์ ต่าง ๆ และแก้ไขปัญหาด้วยความรู้สึกที่มั่นคง อันเป็นคุณลักษณะของผู้ที่มีสุขภาพจิตดี มีความสุขในการดำรงชีวิต ถ้าบุคคลมีความเชื่อมั่นในตนเองก็ไม่นิ่งเฉยต่อสถานการณ์ต่าง ๆ ในสังคมของตน แต่จะเข้าไปมีส่วนร่วมตามสิทธิและหน้าที่ที่ถูกต้อง ความเชื่อมั่นในตนเอง จะเป็นสิ่งสำคัญที่จะกระตุ้นให้ทุกคนกล้าแสดงออก ซึ่งความคิดเห็นและการกระทำในทุก ๆ สิ่งที่เกี่ยวข้องกับชีวิตตนและความอยู่รอดของสังคม (ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์, 2546 : 12) ฉะนั้นการฝึกให้นักเรียนเกิดทักษะการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ก็จะเป็นการส่งเสริมให้นักเรียนเกิดทักษะการคิดแก้ปัญหาควบคู่ไปกับการส่งเสริมให้นักเรียนเป็นผู้ที่มีความเชื่อมั่นในตนเองควบคู่กัน และผู้ที่มีบทบาทในการสร้างองค์ความรู้เหล่านี้ให้เกิดขึ้นกับนักเรียน คือ ครู โดยที่ครูควรสร้างบรรยากาศที่ช่วยให้นักเรียนรู้สึกอบอุ่นด้วยการแสดงความมีมิตรกับนักเรียน ลดการลงโทษ ลดการตามใจ สร้างโอกาสแห่งความสำเร็จให้แก่ นักเรียน ฝึกให้ทำงานเป็นกลุ่ม ให้กำลังใจในการทำงาน ให้อิสระทางความคิด และการตัดสินใจ

ผู้วิจัยได้ศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย โดยได้เล็งเห็นความสำคัญของภาษาไทย รวมทั้งสภาพปัญหาการจัดการเรียนการสอนภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนพิศาลปัญญวิทยา และได้ค้นคว้างานวิจัยที่เกี่ยวข้องแล้วดำเนินการวิจัย เรื่องผลการเรียนรู้ภาษาไทย โดยใช้กลุ่มอภิปรายประกอบการจัดกิจกรรมตามรูปแบบ BBL เพื่อส่งเสริมการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ การคิดแก้ปัญหาและความเชื่อมั่นในตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ซึ่งมุ่งหวังให้ผู้เรียนมีความรู้เรื่อง การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ การคิดแก้ปัญหาและความเชื่อมั่นในตนเอง สามารถนำความรู้ที่ได้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน และเพื่อเป็นแนวทางสำหรับครูภาษาไทยในการพัฒนาการเรียนการสอนต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาแผนการเรียนรู้ภาษาไทย โดยใช้กลุ่มอภิปรายประกอบการจัดกิจกรรมตามรูปแบบ BBL เพื่อส่งเสริมการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ การคิดแก้ปัญหาและความเชื่อมั่นในตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 70/70
2. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ การคิดแก้ปัญหาและความเชื่อมั่นในตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้กลุ่มอภิปรายประกอบกิจกรรมตามรูปแบบ BBL ระหว่างคะแนนก่อนและหลังเรียน
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณกับการคิดแก้ปัญหาและความเชื่อมั่นในตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนพิศาลปัญญวิทยา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2557 จำนวน 2 ห้อง รวม 93 คน

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/1 โรงเรียนพิศาลปัญญวิทยา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2557 จำนวน 45 คน ได้มาโดยวิธีการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามรูปแบบ BBL กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยจำนวน 8 แผน แผนละ 2 ชั่วโมง รวมเวลา 16 ชั่วโมง
2. แบบวัดความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ เป็นแบบปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 40 ข้อ
3. แบบวัดความสามารถด้านการคิดแก้ปัญหา เป็นแบบปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 40 ข้อ
4. แบบวัดความเชื่อมั่นในตนเอง เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มี 5 ระดับ จำนวน 20 ข้อ

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ทดสอบก่อนเรียน (Pre-test) ด้วยแบบทดสอบวัดการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ การคิดแก้ปัญหาและความเชื่อมั่นในตนเอง แล้วตรวจให้คะแนน และบันทึกคะแนนเก็บไว้
2. ดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ไปทีละแผน พร้อมเก็บคะแนนระหว่างเรียน ได้แก่ การประเมินพฤติกรรมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ การทดสอบย่อย การประเมินคุณภาพผลงานนักเรียน
3. ทดสอบหลังเรียน (Post-test) เมื่อสิ้นสุดการเรียนรู้ด้วยแบบทดสอบ 3 ชุดเดิม

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับขั้นตอนดังนี้

ตอนที่ 1 วิเคราะห์หาประสิทธิภาพของพัฒนาการเรียนรู้ภาษาไทย โดยใช้กลุ่มอภิปรายประกอบการจัดกิจกรรมตามรูปแบบ BBL เพื่อส่งเสริมการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ การคิดแก้ปัญหาและความเชื่อมั่นในตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่มีตามเกณฑ์ 70/70

ตอนที่ 2 วิเคราะห์เปรียบเทียบความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ การคิดแก้ปัญหาของนักเรียน ความเชื่อมั่นในตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้กลุ่มอภิปรายประกอบกิจกรรมตามรูปแบบ BBL ระหว่างคะแนนก่อนและหลังเรียน

ตอนที่ 3 วิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่เรียนโดยใช้กลุ่มอภิปรายประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามรูปแบบ BBL มีความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ การคิดแก้ปัญหาและความเชื่อมั่นในตนเอง

ผลการวิจัย

1. ผลการเรียนรู้ภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้กลุ่มอภิปรายประกอบการจัดกิจกรรมตามรูปแบบ BBL เพื่อส่งเสริมการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ การคิดแก้ปัญหาและความเชื่อมั่นในตนเองมีประสิทธิภาพเท่ากับ 76.57/70.67 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ 70/70

2. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ การคิดแก้ปัญหาและความเชื่อมั่นในตนเองหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ การคิดแก้ปัญหาและความเชื่อมั่นในตนเองสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผล

1. การเรียนรู้ภาษาไทย โดยใช้กลุ่มอภิปรายประกอบการจัดกิจกรรมตามรูปแบบ BBL เพื่อส่งเสริมการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ การคิดแก้ปัญหาและความเชื่อมั่นในตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 76.57/70.67 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ 70/70 ที่ตั้งไว้ แสดงว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/1 มีความรู้ความเข้าใจเรื่องการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ การคิดแก้ปัญหาและความเชื่อมั่นในตนเอง ตามความมุ่งหมายของการวิจัย ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้ก็เพราะว่าผู้วิจัยได้แนวทางการสร้างแผนการจัดการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่องการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ การคิดแก้ปัญหาและความเชื่อมั่นในตนเอง ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้กลุ่มอภิปรายประกอบการจัดกิจกรรมตามรูปแบบ BBL จากหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 โดยการศึกษาทฤษฎี หลักการ แนวทางของรูปแบบการจัดกิจกรรม และศึกษาวิธีการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ โดยผู้วิจัยได้ดำเนินการคัดเลือก และกำหนดเนื้อหาเพื่อให้เหมาะสมกับวัยและความต้องการของผู้เรียน ซึ่งสามารถพัฒนาความรู้ความสามารถได้และแผนการจัดการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ได้รับการแนะนำ แก้ไข ปรับปรุงจากอาจารย์ที่ปรึกษา และได้ผ่านการประเมินตรวจสอบคุณภาพของแบบทดสอบ

จากผู้เชี่ยวชาญทั้ง 5 ท่าน เพื่อให้การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาไทย โดยใช้กลุ่มอภิปรายประกอบการจัดกิจกรรมตามรูปแบบ BBL เพื่อส่งเสริมการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ การคิดแก้ปัญหาและความเชื่อมั่นในตนเอง ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 มีความเหมาะสม สามารถนำไปใช้ในกิจกรรมการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่อง การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีรายละเอียดชัดเจน มีการจัดกิจกรรมโดยใช้กลุ่มอภิปรายประกอบการจัดกิจกรรมตามรูปแบบ BBL จากการศึกษาของผู้วิจัยพบว่าสอดคล้องกับผลการวิจัยของ (ลำไย ศรีบุญ, 2550 : 75) พบว่า ผลการเรียนรู้ภาษาไทยด้านการอ่านจับใจความสำคัญด้วยกิจกรรมที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญตามแนวคิดโดยใช้สมองเป็นฐาน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 85.84/82.91 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ดัชนีประสิทธิผลของการเรียนรู้ภาษาไทยด้านการอ่านจับใจความด้วยการจัดกิจกรรมที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ตามแนวคิดโดยใช้สมองเป็นฐาน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เท่ากับ 0.7659 แสดงว่านักเรียนมีความก้าวหน้าในการเรียนคิดเป็นร้อยละ 76.59 นักเรียนที่เรียนด้วยกิจกรรมการสอนด้วยกิจกรรมที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ตามแนวคิดโดยใช้สมองเป็นฐานมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักเรียนที่เรียนด้วยกิจกรรมการสอนตามปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีความพึงพอใจผลการเรียนรู้ภาษาไทยด้านการอ่านจับใจความ ด้วยการจัดกิจกรรมที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของ (อุทัย วิสัยหอม, 2555 : 105) พบว่า นักเรียนที่เรียนด้วยแผนการจัดการเรียนรู้ภาษาไทยด้วยกิจกรรมตามแนวคิดโดยใช้สมองเป็นฐาน เรื่อง ลิลิตตะเลงพ่าย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสอดคล้องกับ (Daman, 2006 : 23 - 28) พบว่า นักเรียนที่เรียนด้วยรูปแบบ BBL มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักเรียนที่เรียนด้วยรูปแบบการสอนที่ยึดครูเป็นศูนย์กลาง ด้วยเหตุผลที่กล่าวมาข้างต้นนี้สรุปได้ว่า การเรียนรู้ภาษาไทย โดยใช้กลุ่มอภิปรายประกอบการจัดกิจกรรมตามรูปแบบ BBL เพื่อส่งเสริมการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ การคิดแก้ปัญหาและความเชื่อมั่นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ส่งผลให้ผู้เรียนประสบผลสำเร็จในการเรียน เพราะเป็นวิธีสอนที่มุ่งสร้างอารมณ์ให้พร้อมที่จะเรียนและฝึกปฏิบัติให้เกิดทักษะและความคิดสร้างสรรค์ จึงทำให้แผนการจัดการเรียนรู้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้สามารถนำไปจัดการเรียนการสอนได้เป็นอย่างดี

2. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/1 มีความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ การคิดแก้ปัญหาและความเชื่อมั่นในตนเอง หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้เนื่องจากผู้วิจัยได้สร้างแบบวัดความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและแบบวัดการคิดแก้ปัญหาโดยยึดหลักผู้เรียนเป็นสำคัญ เพราะความรู้ที่ได้จากการอ่านจะสามารถนำมาใช้ ในการพัฒนาชาติและพัฒนาตนเอง ให้ก้าวหน้า อีกทั้งผู้เรียนยังสามารถคิดแก้ปัญหาในเรื่องราวต่าง ๆ ได้ และทำให้เกิดความเชื่อมั่นในตนเองที่จะทำสิ่งใด ๆ เป็นการวางรากฐานของการพัฒนาชีวิตที่สมบูรณ์ เป็นความกล้าที่จะลงมือกระทำสิ่งต่าง ๆ ด้วยตนเอง กล้าคิด กล้าตัดสินใจ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ (วิริยา รัมพะ, 2549 : 77) พบว่า ผลสัมฤทธิ์การอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนกลุ่มทดลองที่เรียนด้วยวิธีสอนโดยใช้เทคนิคการคิดแบบหมวกหกใบ และกลุ่มควบคุมที่เรียนด้วยวิธีสอนแบบปกติแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผลสัมฤทธิ์การอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนกลุ่มทดลองสูงกว่า กลุ่มควบคุม สอดคล้องกับผลการวิจัยของ

(ยุวเรศ ราชานนท์, 2554 : บทคัดย่อ) พบว่า แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดโดยประยุกต์ทฤษฎีสมองเป็นฐาน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่องการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 86.26/84.46 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ ดัชนีประสิทธิผลของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดโดยประยุกต์ทฤษฎีสมองเป็นฐาน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่องการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 เท่ากับ 0.7514 นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่เรียนโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดโดยประยุกต์ทฤษฎีสมองเป็นฐาน มีความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 มีความพึงพอใจต่อการเรียนด้วยการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดโดยประยุกต์ทฤษฎีสมองเป็นฐาน โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด สอดคล้องกับผลการวิจัยของ (นฤทัย เนินทอง, 2555 : 70 - 71) พบว่า การเปรียบเทียบความสามารถด้านการคิดแก้ปัญหาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ระหว่างก่อนและหลังเรียนตามแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กลวิธีการแก้ไขปัญหาแบบไอดิล พบว่า นักเรียนมีความสามารถในการคิดแก้ปัญหาภายหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ (มณีวรรณ พุดหล้า, 2556 : 110) ได้ศึกษา การพัฒนาความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและความเชื่อมั่นในตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้กิจกรรมแบบ 4MAT พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีคะแนนความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีความเชื่อมั่นในตนเองโดยรวมอยู่ในระดับสูง ($\bar{X} = 3.98$) นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับ Cassan (ฉันทขจร กันชาติ, 2550 : 58 ; อ้างมาจาก Cassan, 2002 : 49) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการปฏิรูปด้านการเรียนรู้การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ : อิทธิพลเกี่ยวกับครอบครัวที่มีผลต่อการเข้าใจของผู้เรียนที่เป็นผู้ใหญ่โดยผู้วิจัยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความเข้าใจในสารข้อมูลที่ได้รับจากแหล่งพื้นฐานครอบครัว ซึ่งเป็นฐานที่น่าเชื่อถือและสารที่มีการปฏิเสธคัดค้านและได้นำกลวิธีมาช่วยเหลือนักเรียนผู้ที่เป็นผู้ใหญ่ให้เกิดการพัฒนาที่สมบูรณ์อันทำให้ประสบผลสำเร็จในชีวิต โดยเฉพาะอย่างยิ่งสภาพสภาวะสิ่งแวดล้อมในวิทยาลัยการศึกษา แสดงให้เห็นว่ากลวิธีในการพัฒนาสามารถทำให้นักเรียนเกิดการปฏิบัติ สามารถเพิ่มพูนความรู้ที่ได้รับจากสารสูงขึ้น และการที่นักเรียนได้มีโอกาสอภิปรายแบบกลุ่มเล็กๆ นั้นจะก่อให้เกิดความน่าเชื่อถือช่วยเหลือซึ่งกันและกันเมื่อนักเรียนได้ใช้วิธีการทางหลักทฤษฎีเพิ่มประสิทธิภาพทางความคิด ก็สามารถช่วยในเรื่องการตัดสินใจที่สมบูรณ์ของนักเรียน จากเหตุผลดังกล่าวจะเห็นได้ว่า การเรียนรู้ภาษาไทย โดยใช้กลุ่มอภิปรายประกอบการจัดกิจกรรมตามรูปแบบ BBL เพื่อส่งเสริมการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ การคิดแก้ปัญหาและความเชื่อมั่นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ส่งผลให้นักเรียนมีความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ความสามารถในการคิดแก้ปัญหาและความเชื่อมั่นในตนเอง หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีคุณภาพ

3. ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่เรียนโดยใช้กลุ่มอภิปรายประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามรูปแบบ BBL มีความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ การคิดแก้ปัญหาและความเชื่อมั่นในตนเองสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ (นงนุช ปัญญาศรี, 2556 : 148) พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียนโดยใช้กลุ่มอภิปรายประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามรูปแบบ BBL มีความสามารถในการ

อ่านอย่างมีวิจารณญาณ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และความเชื่อมั่นในตนเองสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับผลการวิจัยของ (ถล่ำ ชำนาญจันทร์, 2558 : 131) พบว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนโดยใช้กลุ่มร่วมมือแบบ NHT ประกอบกิจกรรมการอภิปราย มีความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ การคิดแก้ปัญหา และความเชื่อมั่นในตนเองสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสอดคล้องกับ Tucker (วรรณภา เหล่าไพศาลพงษ์, 2554 : 22 ; อ้างอิงมาจาก Tucker, 1974 : 2620-A) พบว่า ทักษะในการคำนวณและทักษะในการให้ความหมายของรูปแบบที่เกี่ยวข้องกับปัญหา มีความสัมพันธ์กับความสามารถในการคิดแก้ปัญหาที่เป็นภาษาและรูปภาพอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และเมื่อควบคุมตัวแปรที่เป็นทักษะในการให้ความหมายของรูปแบบที่เกี่ยวข้องกับปัญหาให้คงที่ พบว่า ตัวแปรที่เหลืออยู่ไม่มี ความสัมพันธ์กับความสามารถในการแก้ปัญหา จากเหตุผลดังกล่าวจะเห็นได้ว่า การเรียนรู้ภาษาไทย โดยใช้กลุ่มอภิปรายประกอบการจัดกิจกรรมตามรูปแบบ BBL เพื่อส่งเสริมการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ การคิดแก้ปัญหาและความเชื่อมั่นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีความสัมพันธ์กัน แลจากผลการวิจัยที่กล่าวมาแล้ว แสดงให้เห็นว่าการเรียนรู้ภาษาไทย โดยใช้กลุ่มอภิปรายประกอบการจัดกิจกรรมตามรูปแบบ BBL เพื่อส่งเสริมการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ การคิดแก้ปัญหาและความเชื่อมั่นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพและสามารถพัฒนากระบวนการเรียนรู้ได้ดีขึ้น

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

1.1 จากการศึกษาผลการเรียนรู้ภาษาไทย โดยใช้กลุ่มอภิปรายประกอบการจัดกิจกรรมตามรูปแบบ BBL เพื่อส่งเสริมการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ การคิดแก้ปัญหาและความเชื่อมั่นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 สามารถพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนได้เป็นอย่างดี ควรที่ครูกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เอาวิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กลุ่มอภิปรายประกอบการจัดกิจกรรมตามรูปแบบ BBL ไปประยุกต์ใช้และควรจัดการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง

1.2 ก่อนนำแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้กลุ่มอภิปรายประกอบ การจัดกิจกรรมตามรูปแบบ BBL ไปใช้ ควรศึกษาขั้นตอนการใช้และการเตรียมสื่ออุปกรณ์ และเครื่องมือวัดผลประเมินผล ให้ครบกับจำนวนนักเรียนแต่ละห้องล่วงหน้าอย่างละเอียด ตามที่ระบุไว้ในแผนการจัดการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้สอนมีความมั่นใจและการเรียนการสอนมีความต่อเนื่อง

1.3 ในการนำเอาวิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กลุ่มอภิปรายประกอบการจัดกิจกรรมตามรูปแบบ BBL ไปประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอน การจัดกิจกรรมเช่นนี้บางชั้นตอนอาจใช้เวลานาน ควรใช้เวลาต่อเนื่องไม่ควรเรียนครั้งละ 1 ชั่วโมง อาจจะต้องใช้เวลา 2-3 ชั่วโมง

1.4 ครูต้องคอยกำกับดูแลและให้คำแนะนำ มีส่วนร่วมกับนักเรียนทุกขั้นตอนการเรียนรู้ เน้นให้นักเรียนร่วมมือกัน เพื่อที่จะได้มาซึ่งผลงานที่ดี และมีคุณภาพ ให้กำลังใจอย่างใกล้ชิด คอยควบคุมเรื่องเวลาและความประพฤติของนักเรียน เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการเรียนรู้

1.5 ครูต้องคอยกำกับให้แรงเสริมในทุก ๆ แผนการสอน

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรนำแผนการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่องการเรียนรู้ภาษาไทย โดยใช้กลุ่มอภิปรายประกอบการจัดกิจกรรมตามรูปแบบ BBL เพื่อส่งเสริมการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ การคิดแก้ปัญหาและความเชื่อมั่นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ผู้ศึกษาสร้างขึ้นไปทดลองหาประสิทธิภาพกับนักเรียนหลาย ๆ โรงเรียน เพื่อจะได้ข้อสรุปผลการศึกษากว้างขวางยิ่งขึ้น

2.2 ผู้สอนควรศึกษาผลการใช้แผนการจัดการเรียนรู้ และควรนำรูปแบบการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยใช้กลุ่มอภิปรายประกอบการจัดกิจกรรมตามรูปแบบ BBL ไปใช้กับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเนื้อหาสาระการเรียนรู้อื่น ๆ และระดับชั้นอื่น เพื่อให้นักเรียนเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น และนักเรียนมีความคงทนในการเรียนรู้ เพราะเป็นรูปแบบการสอนที่เรียนรู้จากการปฏิบัติจริงและเน้นย้ำซ้ำทวน ช่วยให้นักเรียนกล้าคิด กล้าแสดงออก มีความสามัคคี มีน้ำใจต่อกัน มีการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน สามารถอยู่ร่วมกันกับผู้อื่นได้

เอกสารอ้างอิง

- จิรวัดน์ เพชรรัตน์. (2555). ภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- นงนุช ปัญญาศรี. (2556). การเปรียบเทียบความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์และความเชื่อมั่นในตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ระหว่างการจัดกิจกรรมแบบ SQ4R แบบ 4MAT และแบบปกติ. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- นฤทัย เนินทอง. (2555). ผลการพัฒนาความสามารถด้านการคิดแก้ปัญหาจากการใช้กลวิธีการแก้ไขปัญหาแบบไอดิล กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4. การศึกษาค้นคว้าอิสระ กศ.ม. หลักสูตรและการสอน มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2546). จิตวิทยาการบริหารงานบุคคล. กรุงเทพฯ : ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพ.
- มณีวรรณ พุดหาล้า. (2556). การพัฒนาความสามารถด้านด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและความเชื่อมั่นในตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้กิจกรรมแบบ 4MAT. การศึกษาค้นคว้าอิสระ กศ.ม. หลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ลำไย ศรีนุกูล. (2550). ผลการเรียนรู้ภาษาไทย ด้านการอ่านจับใจความด้วยการจัดกิจกรรมที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญตามแนวคิดโดยใช้สมองเป็นฐาน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3. การศึกษาค้นคว้าอิสระ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- วรรณัน ชุนศรี. (2546). การจัดการเรียนการสอนคณิตศาสตร์ : วารสารวิชาการ. ปีที่ 6 ฉบับที่ 3. มีนาคม.
- วิลรัตน์ สุนทรโรจน์. (2554). นวัตกรรมการเรียนรู้ภาษาไทย. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ช้างทอง.
- วิริยา สัมมะ. (2549). การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่สอนโดยเทคนิคการคิดแบบหมวกหกใบและวิธีการสอนปกติ. วิทยานิพนธ์ มหาวิทยาลัยศิลปากร.